

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun.Chișinău, str.Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

Nr. 4-35/1-1545 din 16.07.21

Dosar nr. 3a-1516/20

Curtea Constituțională
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, Chișinău, Republica Moldova, MD-2004

Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „pentru limită de vîrstă” cuprinsă la articolul 24 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, depusă în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ în ordine de apel, la acțiunea înaintată de Tobultoc Maria către Casa Națională de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Anexă: Originalul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, sesizarea total pe 11 file și copia încheiere din 01 iunie 2021 pe 3 file.

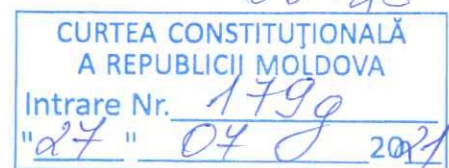
Judecătorul Curții de Apel Chișinău

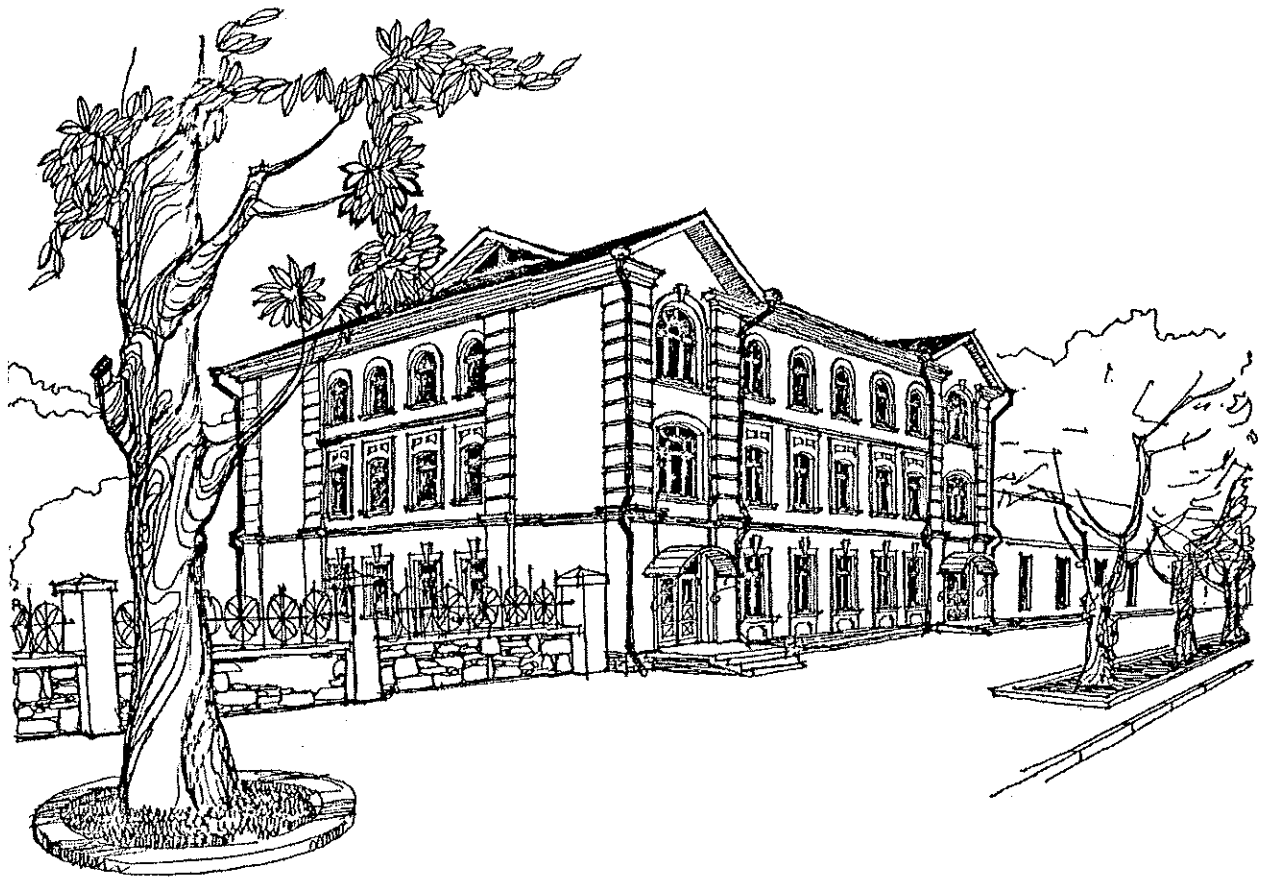

Dașcheviți Grigore

EX. Grefier: Chiselița Alina

Nr. De contact:

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei: *"pentru limită de vîrstă sau de pensie de dizabilitate ori îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii de dizabilitate prevăzute la capitolul II secțiunea 3 din prezenta lege"* cuprinse la articolul 24 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii.

A. AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

A.1. Persoană fizică

1. Tobultoc
2. Maria
- 3.
- 4.
5. Reprezentant: Avocat Aurelia Bagrin
- 6.
7. Reprezentant în bază de mandat.

B. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEI DE DREPT COMUN.

La 05 august 2019, reclamanta Tobultoc Maria s-a adresat în judecată cu acțiune de contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei de refuz nr.277 din 21 mai 2019 privind acordarea pensiei de urmaș Mariei Tobultoc; obligarea autorității publice pârte să stabilească și să achite pensia de urmaș din momentul solicitării; încasarea din contul pârîtului în beneficiul Mariei Tobultoc suma în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei, cu titlul de prejudiciu moral; încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 (cinci mii) lei.

În susținerea pretențiilor motivează că, a fost căsătorită cu Tobultoc Ion, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie care atestă încheierea căsătoriei la 16 mai 1964. Conform certificatului de deces Tobultoc Ion a decedat la 26 februarie 2019. Iar conform certificatului de stare civilă din 13 martie 2019 Tobultoc Maria este văduvă.

Tobultoc Ion în timpul vieții beneficia de pensie pentru funcționar public conform Legii nr.156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, cuantumul acesteia fiind de 5983,08 de lei lunar.

La moment, Tobultoc Maria beneficiază de pensie pentru limita de vîrstă în sumă de 1746.

Pentru aceste motive, Tobultoc Maria a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani o cerere prin care a solicitat calcularea și achitarea pensiei de urmaș, în conformitate cu prevederile Legii nr.156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Prin decizia cu nr. 277 din 21 mai 2019 Casa Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Buiucani, municipiul Chișinău, a refuzat acordarea Mariei Tobultoc a pensiei de urmaș în temeiul art.24 al Legii nr.156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Argumentul principal invocat de autoritatea publică, este faptul că, Tobultoc Ion în timpul vieții a beneficiat de pensie în calitate de funcționar public, ci nu de pensie pentru limita de vârstă. Iar potrivit art. 24 din Legea menționată, pensia de urmaș se acordă dacă persona decedată beneficia de pensie pentru limita de vârstă sau pensie de dezabilitate ori îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii de dezabilitate prevăzute de cap.III secțiunea 3 din prezenta lege și nicidecum de pensie în calitate de funcționar public.

Reclamanta Tobultoc Maria s-a adresat către prîrît cu o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei de refuz nr.277 din 21 mai 2019 privind acordarea pensiei de urmaș, cu stabilirea și achitarea pensiei de urmaș pe viitor. La 17 iulie 2019 prin răspunsul nr.T-1158/19, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă a reclamantei.

Prin Hotărârea Judecătoriai Chișinău sediul Rîșcani cu nr. 3-2183/2019 din 14 august 2020, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. La adoptarea soluției, instanța de fond a reținut aceleași argumente și anume faptul că, defunctul Tobultoc Ion era beneficiar de pensie ca funcționar public fapt confirmat prin decizia de indexare a pensiei nr.2012/93/1/9488 din 04 aprilie 2018, în sumă totală de 5983,08 lei. Astfel defunctul nu era beneficiar de pensie pentru limita de vârstă sau de pensie de dizabilitate severă.

Tobultoc Maria și-a exercitat dreptul de apel asupra hotărârii, cauza fiind în examinare la Curtea de Apel Chișinău.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

Legea Republicii Moldova Nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, și anume, sintagma "*pentru limită de vîrstă sau de pensie de dizabilitate ori îndeplinirea condițiile pentru obținerea unei pensii de dizabilitate prevăzute la capitolul II secțiunea 3 din prezenta lege*" conținută la alin. (1) art. 24 din Lege, care contravine prevederilor art.art. 4, 16, 46, 47 din Constituția Republicii Moldova

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea Republicii Moldova Nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, *pensia de urmaș se acordă dacă persoana decedată beneficia de pensie pentru limită de vîrstă sau de pensie de dizabilitate ori îndeplinirea condițiile pentru obținerea unei pensii de dizabilitate prevăzute la capitolul II secțiunea 3 din prezenta lege* - normă care prin aplicare diferențiată, discriminatorie și anticonstituțională, exclude posibilitatea urmașilor indicați la art. 25 din aceeași lege, de a beneficia de pensie de urmaș, atunci când întreținătorul decedat i-a fost stabilit un alt tip de pensie din lista celor relementate la art. 9 din Legea 156.

Prevederile menționate poartă un caracter discriminatoriu în privința persoanelor care pot beneficia de pensie de urmaș, din categoria acestora fiind excluse persoanele care au avut un întreținător pensionat în alte temeieri decât limita de vîrstă și dizabilitatea (ex. pensie de funcționar public).

D. ARGUMENTAREA INCIDENȚEI UNUI DREPT SAU A MAI MULTOR DREPTURI DIN CONSTITUȚIE

Relevăm faptul că prin prevederile art. 24 alin.(1) al Legii Republicii Moldova Nr. 156 privind sistemul public de pensii, se încalcă flagrant Constituția Republicii Moldova și anume drepturile garantate în baza:

Art. 4. Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Art. 16. Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire

primordială a statului. Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Art. 46. Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate. (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Art. 47. Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare. Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Astfel în măsura în care Declarația Universală a Drepturilor Omului și Constituția Republicii Moldova, stabilesc anumite garanții de protecție a persoanelor care au dreptul la pensie de urmaș, aceste garanții nu pot fi aplicate în detrimentul persoanelor care au avut un întreținător-beneficiar de alt tip de pensie decât cea pentru limită de vîrstă sau de dizabilitate, spre exemplu pensie specială în calitate de funcționar public.

În speță, reclamantei i se refuză în stabilirea și achitarea pensiei de urmaș, doar din motiv că soțul-decedat beneficia de pensie specială de funcționar public, ci nu de pensie pentru limita de vîrstă sau de dizabilitate așa cum prevede art. 24 din Legea 156.

Crearea de către legiutor a reglementărilor diferențiate cu excluderea posibilității de a beneficia de pensie de urmaș pentru persoanele care au avut un întreținător pensionat pentru alte motive decât limita de vîrstă sau dizabilitate, constituie un tratament discriminatoriu care atentează la valorile constituționale cum sunt egalitatea în fața legii, dreptul la asistență și protecție socială, dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia.

Or, discriminarea presupune aplicarea unui tratament diferit față de două sau mai multe persoane aflate în situații identice sau dimpotrivă,

tratarea identică a unor persoane aflate în situații diferite, atât timp cât un asemenea tratament nu are nici o justificare obiectivă.

Tratamentele diferențiate sunt discriminatorii dacă nu au o justificare obiectivă și rezonabilă, adică dacă nu urmăresc un scop legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit pentru a fi realizat (*Van Raalte v. Olanda*, 21 februarie 1997, § 39).

Articolul 24 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii face dependentă plata pensiei de urmaș de tipul de pensie de care beneficia întreținătorul decedat și anume dacă acesta în timpul vieții beneficiar de pensie pentru limita de vârstă sau de pensie de dizabilitate, excluzând achitarea pensiei de urmaș atunci când întreținătorul beneficia de pensie specială sau de pensie anticipată pentru limita de vârstă.

Acest fapt poate conduce la situații în care anumite persoane care au avut un întreținător beneficiar de alte tipuri de pensie (de exemplu pensie specială de funcționar public), sunt private de pensie de urmaș, din simplul motiv că întreținătorul decedat a beneficiat în timpul vieții de un alt tip de pensie decât pensia pentru limita de vârstă sau pensia de dizabilitate.

Această categorie de persoane se află într-o situație similară în mod relevant cu cea a urmașilor care au avut un întreținător beneficiar de pensie pentru limita de vârstă sau de dizabilitate. Or, ambele au pierdut întreținătorul și ambele necesită protecție socială din partea statului.

Din logica art. 24 alin. (1) al Legii 156, rezultă că, persoanele al căror întreținător a beneficiat de un alt tip de pensie decât pensia pentru limita de vârstă și de dizabilitate nu merită să primească pensia de urmaș. De parcă întreținătorul lor nu ar fi muncit pentru această pensie, indiferent că este pentru limita de vârstă, de dizabilitate sau de alt tip. Or, întreținătorul-defunct care a beneficiat de un alt tip de pensie, a muncit în Republica Moldova și a contribuit prin plățile sale la bugetul de asigurări sociale, de rând cu întreținătorul defunct care a beneficiat de pensie pentru limita de vârstă sau de dizabilitate.

Or, pensia specială (de funcționar public) sau pensia anticipată pentru limita de vârstă, nu se plătește pentru "ochi frumoși" dar pentru că persoana

a muncit într-un domeniu mai solicitant, care necesită un efort mai mare, cu responsabilități mai mari. Cu alte cuvinte, persoana a muncit în 15 ani, cât alții în 30, motiv din care a meritat să beneficieze de o pensie specială.

Astfel, legiuitorul tratează diferit persoanele care au avut un întreținător beneficiar de pensie pentru limita de vârstă și dizabilitate, față de persoanele care au avut un întreținător beneficiar de alte tipuri de pensie, fără a avea o justificare obiectivă și rezonabilă.

Legiuitorul nu a avansat nici o justificare pentru privarea acestei categorii de persoane de dreptul la pensie doar pentru că întreținătorul decedat a beneficiat de un alt tip de pensie decât pensia pentru limita de vârstă sau de dizabilitate. Iar incapacitatea instituțională a Casei Naționale de Asigurări Sociale nu poate constitui un motiv de privare a persoanelor de drepturile lor fundamentale.

Prin urmare, tratamentul diferențiat al urmașilor care au avut un întreținător beneficiar de pensie pentru limita de vârstă, în comparație cu urmașii care au avut un întreținător beneficiar de alte tipuri de pensie, în materie de plată a pensiilor de urmaș, încalcă articolele 46 și 47, coroborate cu articolul 16 din Constituție.

Persoanele care au pierdut întreținătorul și care au necesitatea de protecție socială din partea statului, trebuie să se bucure de pensia de urmaș chiar dacă întreținătorul lor a beneficiat de un alt tip de pensie.

În speță, reclamanta este văduvă și în virtutea faptului că este egală în drepturi cu toate văduvele din Republica Moldova, urmează să beneficieze de pensie de urmaș chiar dacă soțul acesteia a beneficiat de pensie de funcționar public, dar nu de pensie pentru limita de vârstă sau de dizabilitate. Cu atât mai mult că, întreținătorul defunct, deși a beneficiat de pensie pentru limita de vârstă, a continuat să activeze în câmpul muncii obținând stagiul de cotizare și pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă. Doar că și-a exercitat dreptul de opțiune și a ales să rămână cu pensia de urmaș.

E. ARGUMENTAREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A UNOR SAU MAI MULTOR DREPTURI GARANTATE DE CONSTITUȚIE

În esență solicit declararea caracterului neconstituțional al prevederilor art. 24 alin.(1) al Legii Nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, care contravine art. art. 4, 16, 46 și 47, din Constituția Republicii Moldova, deoarece instituie o situație discriminatorie în privința persoanelor care beneficiază de pensie de urmaș.

Astfel reținem, prevederile art.9 din Legea nominalizată care instituie cinci categorii de pensii, în sistemul public:

- a) pensie pentru limită de vârstă;
- b) pensie de dizabilitate;
- c) pensie de urmaș;
- d) pensie specială;
- e) pensie anticipată pentru limită de vârstă.

Prevederile art. 24 din aceeași Lege stabilește că pensia de urmaș se acordă dacă persoana decedată beneficia de pensie pentru limită de vârstă sau de pensie de dizabilitate ori îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii de dizabilitate prevăzute la capitolul II secțiunea 3 din prezenta lege.

Prin urmare, Legea face diferențiere între categoriile de urmași care au avut un întreținător beneficiar de pensie pentru limita de vârstă sau de dizabilitate, față de urmașii care au avut un întreținător beneficiar de pensie specială sau pensie anticipată pentru limita de vârstă, stabilind că, de pensia de urmaș beneficiază doar urmașul care a cărui întreținător decedat beneficia de pensie pentru limita de vârstă sau de dizabilitate.

De aici se deduce faptul că persoanele care au avut un întreținător beneficiar al pensiei speciale sau a pensiei anticipate pentru limita de vârstă, sunt discriminați de urmașii care au avut un întreținător beneficiar de pensie pentru limita de vârstă sau de dizabilitate, deși obiectiv se află în aceeași situație juridică – ambele au pierdut întreținătorul și ambele au nevoie de protecție socială din partea statului.

Prin urmare, legiuitorul a stabilit condiții speciale pentru a beneficia de pensie de urmaș, condiții care însă diminuează dreptul la pensia de urmaș a persoanelor care și-au pierdut întreținătorul.

În consecință, se constată că Legea, prin plasarea la art. 24 alin. (1) a unor condiții restrictive pentru stabilirea pensiei de urmaș, discriminează persoanele

care au dreptul de a obține pensie de urmaș, deși prin noțiune și categorie acestea sunt identice, iar tratamentul diferențiat este nejustificat.

Situația este cu atât mai gravă, în condițiile în care legiuitorul oferă persoanelor dreptul de a alege între pensia specială și pensia pentru limitată de vârstă, atunci când întrunește condițiile pentru ambele.

Spre exemplu, dacă persoana a beneficiat de pensie specială și a activat până la atingerea plafonului de vârstă, organul de asistență socială îi calculează pensia pentru limita de vârstă și îi oferă dreptul să aleagă care pensie o va primi în continuare.

Prin urmare, sunt posibile situații în care persoana a activat în câmpul muncii și a contribuit la bugetul de asigurări sociale de-a lungul întregii vieți, dar a ales să i se achite pensie specială. Cu toate acestea, urmașii acesteia sunt lipsiți de dreptul la pensia de urmaș, din simplul motiv că întreținătorul a ales pensia specială, deși întrunea condițiile legale pentru ambele,

Ca urmare, urmașii pensionarilor cu pensie specială sunt în afara condițiilor stabilite la art. 24 alin. (1) din lege, chiar dacă întreținătorul lor îndeplinea și condițiile de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă dar a ales pensia specială. Pentru aceste motive, ei sunt excluși din categoria persoanelor cu drept de stabilire a pensiei de urmaș, fapt injust din perspectiva garanțiilor convenționale și constituționale.

F. LISTA DOCUMENTELOR RELEVANTE (DACĂ ESTE CAZUL)

Nu există documente relevante

G. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA AUTORULUI SESIZĂRII

Declar pe propria răspundere și onoare că informațiile prezentate Curții Constituționale al Republicii Moldova, din prezenta sesizare sunt veridice.

Data: 01 iunie 2021

Semnătura: Aurelia Bagrin

Dosarul nr. 3a-1516/21; (2-19128980-02-3a-24122020)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (judecător Paniș Alexei)

ÎNCHEIERE

01 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Bostan Angela
Negru Veronica și Dașchevici Grigore

examinând cererea înaintată de avocatul Bagrin Aurelia, în interesele apelantei Tobultoc Maria, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, depusă în cadrul examinării în ordine de apel a cauzei de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Tobultoc Maria către Casa Națională de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă :

La data de 05 august 2019 Tobultoc Maria a înaintat o cerere de chemare în judecată către Casa Națională de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ favorabil, compensarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 14 august 2020, acțiunea înaintată de Tobultoc Maria a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 72).

La data de 04 septembrie 2020 avocatul Culeac-Reul Natalia, în interesele apelantei Tobultoc Maria, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 14 august 2020, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral.

În cadrul ședinței de judecată din 01 iunie 2021 reprezentantul apelantei Tobultoc Maria, avocatul Bagrin Aurelia a înaintat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a sintagmei „pentru limită de vîrstă” cuprinsă la articolul 24 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii.

Studiind cererea depusă de avocatul Bagrin Aurelia, în interesele apelantei Tobultoc Maria, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul consideră că cererea urmează a fi admisă cu remiterea sesizării spre examinare Curții Constituționale, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform prevederilor art. 12¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amîna pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere, care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate, doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform paragrafului 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. În paragraful 83 din hotărârea menționată, Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, la caz, sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate, intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către reprezentantul părții în proces, împuternicit în modul stabilit prin Lege, prevederile contestate sunt aplicabile cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe acest obiect, motiv din care cererea înaintată urmează a fi admisă.

Or, cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor contestate, depusă de reprezentantul apelantei, constituie o prerogativă a acestuia, iar prin ignorarea demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța constituțională, judecătorul ordinar ar dobîndi prerogative improprie instanței judecătorești.

Colegiul reiterează că în conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (3) Cod de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amîna pledoariile.

Din considerentele enunțate, Colegiul ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de avocatul Bagrin Aurelia, în interesele apelantei Tobultoc Maria, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesiza Curtea Constituțională pentru verificarea constituționalității prevederilor legale sus enunțate.

În conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, art. 195, 230 Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

d i s p u n e :

Se admite cererea avocatului Aurelia Bagrin, în interesele apelantei Tobultoc Maria, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

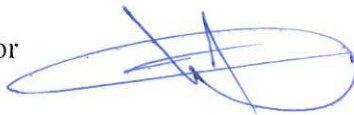
Se ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmei „pentru limită de vîrstă”, cuprinsă la articolul 24 alin. (1) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea avocatului Bagrin Aurelia, în interesele apelantei Tobultoc Maria, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul	/semnat/	Bostan Angela
	/semnat/	Negru Veronica
Judecătorii	/semnat/	Dașchevici Grigore

Copia corespunde cu originalul, Judecător

Dașchevici Grigore